

POSTANOWIENIE

Dnia 12 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Roch

w sprawie **R. D. i innych**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 12 grudnia 2024 r.

wniosku przekazanego przez Prezesa Wojskowego Sądu Okręgowego

o wyłączenie sędziów Wojskowego Sądu Okręgowego w Warszawie od udziału

w sprawie Ko 34/24 (Kz 10/24)

postanowił:

1. na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k. wyłączyć sędziego Wojskowego Sądu Okręgowego w Warszawie płk A.K. od udziału w sprawie;

2. żądania wyłączenia od udziału w sprawie złożone przez sędziów: P.R., płk A.K., płk T.K., płk L.H., płk M.K., płk R.G. i płk P.W. pozostawić bez rozpoznania;

3. na podstawie art. 43 k.p.k. sprawę przekazać Wojskowemu Sądowi Okręgowemu w Poznaniu.

UZASADNIENIE

Zarządzeniem z dnia 30 października 2024 roku, Prezes Wojskowego Sądu Okręgowego w Warszawie – wobec niemożności utworzenia składu Wojskowego Sądu Okręgowego w Warszawie do rozpoznania żądania sędziego płka P.W. wyłączenia od udziału w sprawie z powodu uprzedniego złożenia wniosków o

wylączenie od udziału w niniejszej sprawie przez wszystkich sędziów WSO w Warszawie – przekazał wniosek do rozpoznania Sądowi Najwyższemu.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Na wstępie rozważań dostrzec należy, że postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2024 roku, sygn. akt I KO 118/23, wyłączono sędziów Wojskowego Sądu Okręgowego w Warszawie: płk R.G., P.R., płk A.K., płk S.S., płk T.K., płk M.K., płk P.W. i płk L.H. od udziału w sprawie Ko 20/23, której przedmiotem było rozstrzygnięcie w przedmiocie przekazania sprawy o sygn. Kz 10/24 (rozpoznania zażalenia prokuratora na postanowienie o umorzeniu postępowania) innemu sądowi równorzędnemu. Jednocześnie postanowieniem tym na podstawie art. 43 k.p.k. sprawę tę przekazano do rozpoznania Wojskowemu Sądowi Okręgowemu w Poznaniu. Zauważyć przy tym należy, że powodem wyłączenia wszystkich powyżej wskazanych sędziów nie były okoliczności dotyczące kwestii incydentalnej, ale związana ze sprawą główną zawodowa i towarzyska znajomość z oskarżonym R. D. .

W kontekście powyższego zauważyć należy, że w doktrynie zdecydowanie dominuje pogląd, że termin „sprawa” użyty w regulacjach dotyczących wyłączenia sędziego należy rozumieć szeroko. Według D. Świeckiego wyłączenie sędziego od „udziału w sprawie” należy odnieść nie tylko do prowadzenia rozprawy czy do orzekania w sprawie, lecz także do wszelkich czynności procesowych związanych z daną sprawą, a więc również do wydawania postanowień i zarządzeń związanych z tokiem sprawy w danej instancji. Pojęcie „sprawy” obejmuje swoim zakresem każdą kwestię podlegającą rozstrzygnięciu w danej sprawie i w każdym stadium procesu karnego. Wyłączenie sędziego z mocy prawa następuje więc nie tylko w stadium jurysdykcyjnym, lecz także w postępowaniu przygotowawczym oraz w postępowaniu wykonawczym. Odnosi się do postępowania zmierzającego do rozstrzygnięcia danej kwestii zarówno o charakterze zasadniczym (główny przedmiot procesu), jak i o charakterze incydentalnym (D. Świecki, Komentarz do art. 40, teza 6 oraz art. 41 teza 16 (w:) B. Augustyniak, K. Eichstaedt, M. Kurowski, D. Świecki, Kodeks postępowania karnego. Tom I. Komentarz aktualizowany, LEX/el. 2023). Także zdaniem H. Paluszkiewicz sformułowanie „udział w sprawie”

ma znaczenie szersze niż zwrot „udział w rozpoznaniu sprawy”, stąd też obejmuje ono swym zakresem nie tylko czynności procesowe związane bezpośrednio z przedmiotem procesu, lecz także orzekanie w kwestiach incydentalnych (H. Paluszkiiewicz, Komentarz do art. 40, teza 5 (w:) K. Dudka (red.), Kodeks postępowania karnego. Komentarz, wyd. II, WKP 2020).

Akceptując powyżej prezentowane w doktrynie poglądy stwierdzić należy, że dokonane postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2024 roku, sygn. akt I KO 118/23, wyłączenie sędziów pozostaje trwałe i skuteczne także w niniejszym postępowaniu. Sędziowie Wojskowego Sądu Okręgowego w Warszawie płk R.G., P.R., płk A.K., płk S.S., płk T.K., płk M.K., płk P.W. i płk L.H. zostali wyłączeni od jakiegokolwiek udziału w sprawie wiążącej się z ustaleniem kwestii odpowiedzialności karnej oskarżonego R. D. . Powoduje to, że w aktualnym stanie sprawy nie jest możliwe rozstrzygnięcie o wyłączeniu sędziego płka P.W. oraz pozostałych sędziów, albowiem zostali oni już wyłączeni od udziału w analizowanej sprawie na mocy wyżej wskazanego postanowienia. Konfrontacja treści postanowienia zapadłego w sprawie I KO 118/23 z aktualnym wnioskiem Prezesa Wojskowego Sądu Okręgowego w Warszawie wskazuje, że jedyną sędzią obecnie mogącą rozpoznać sprawę pozostaje sędzia płk A.K.. Jednocześnie jednak sędzia ta również złożyła żądanie wyłączenia od udziału w sprawie (k. 4 akt SN). Wprawdzie żądanie to dotyczyło kwestii rozpoznania żądania wyłączenia sędziego P.R., jednak argumentacja przedstawiona w oświadczeniu sędzi wprost odwołuje się do zawodowych i towarzyskich relacji z podsądnym R. D. . Dostrzegając tę okoliczność i zasadność wyłączenia sędzi z powodów wskazanych w jej oświadczeniu, Sąd Najwyższy, mając na uwadze okoliczności niniejszej sprawy, postanowił o wyłączeniu sędzi płk A.K. od udziału w przedmiotowej sprawie, co analogicznie jak w odniesieniu do pozostałych sędziów Wojskowego Sądu Okręgowego w Warszawie pociąga za sobą skutek w postaci niemożności udziału w sprawie głównej, o sygn. Kz 10/24, dotyczącej rozpoznania zażalenia prokuratora na postanowienie o umorzeniu postępowania.

W powstałej zatem sytuacji procesowej – gdy wyłączeni pozostają wszyscy sędziowie Wojskowego Sądu Okręgowego w Warszawie – zaszła konieczność

przekazania sprawy w trybie art. 43 k.p.k. innemu sądowi równorzędnemu. Jako właściwy do orzekania w przedmiocie wywiedzionego przez prokuratora zażalenia wskazać należało Wojskowy Sąd Okręgowy w Poznaniu.

[J.J.]

[ał]]